

[07:00]

Gammal musik i ny Anda

(javascript://)

Mattias Ristholm och Anders Peev spelar folkrock med luta och harpa. Bild: ANDA

Fakta

Den turkiska långhals- lutan är nära besläktad med den arabiska långhalslutan som anses vara urmodern till instrument som gitarr och mandolin. Det är en enklare form av luta. I turkisk musik är lutan så pass grundläggande att den kallas "saz", som betyder musikinstrument.

Nyckelharpan är känd sedan 1500-talet och har haft bred användning i svensk folkmusik. Tenornyckelharpan, som spelas av Anders Peev i Anda, finns bara i några få exemplar som har byggts på 2000-talet.

Folkmusikgruppen Anda blandar och ger. Turkisk långhalsluta och tenornyckelharpa som spelar rockriff och hundraåriga folkliga koraler.

Mattias Ristholm spelar turkisk långhalsluta och säger att det inte är så svårt.

– Nä alltså, det kan jag inte påstå, säger han med ett skratt i knastrig mobiltelefon.

– Men det är klart, de turkiska jätteduktiga lutaspelarna gör ju riktigt svåra saker på lutan, sånt som jag verkligen inte kan. De kanske skulle bli helt förskräckta över hur jag hanterar deras anrika traditionella instrument. Eller så skulle de bli stolta över att jag plockar upp det i en ny tradition.

Bara text i psalmboken

Mattias Ristholm utgör ena hälften av folkmusikgruppen Anda som avslutar sin sommarturné på Nya Slottet Bjärka-Säby i helgen. Andra hälften består av Anders Peev som spelar nyckelharpa. De har spelat ihop i Anda sedan 2001 och har specialiserat sig på så kallade folkliga koraler, kyrkliga visor och psalmer som är flera sekler gamla.

– Före 1800-talet stod det bara texter i psalmböckerna, inga noter. Sången i kyrkan leddes av en klockare, det fanns alltså inte några instrument i kyrkorummet, berättar Mattias Ristholm.

Församlingen var med och improviserade i sången, så att så småningom blev melodierna förvanskade och varje kyrka hade egna varianter på sångerna.

Hur har ni lyckats få tag på de här sångerna?

– Inom folkmusikvärlden lär man sig många visor av varandra, och eftersom vi båda har jobbat mycket med folkmusik har vi snappat upp en hel del den vägen. Men sedan har vi också letat i olika musikarkiv, det finns ett vid läns museet i Skara där vi har hittat en del av vår repertoar. Sedan skriver vi lite nytt också i samma genre, säger Mattias Ristholm.

Släpiga låtar får puls

Riktigt som det lät då, för några hundra år sedan, låter inte Anda. Dels användes varken turkisk luta eller nyckelharpa, dels finns det en hel del inspiration av rock i Andas tappning av de folkliga koralerna.

– Förr sjöngs de här låtarna ganska släpigt, vi har lagt på rytm och puls. Och så spelar Anders nyckelharpa så att det låter lite som en elgitarr.

Anda spelar på Nya Slottet, Bjärka-Säby klockan 20 fredag den 18 augusti.

Corren.se

© Östgöta Correspondenten

Tel 013-28 00 00 (växel)

Postadress: 581 89 Linköping

Besök: Correns Hus. Badhusgatan 5

Chefredaktör och ansvarig utgivare: Ola Sigvardsson

Webbchef: Jörgen Bengtsson

» [Logga in](#)

För information och synpunkter:

» [Till kundtjänst](#)